

MODÜL 5

SİBER GÜVENLİK VE ÇEVİRİMİÇİ GÜVENLİK

erasmediah.eu

Co-funded by
the European Union

Ders 5.5

Yasal Farkındalığı ve Etik Çevrimiçi Davranışı Teşvik Etmek

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

**Co-funded by
the European Union**

Yasal Farkındalığı ve Etik Çevrimiçi Davranışı Teşvik Etmek

Hedefler:

- Telif hakkı ihlali, çevrim içi taciz ve gizlilik ihlalleri gibi çevrim içi davranışların yasal ve etik sonuçlarına dair farkındalık geliştirmek; sorumlu dijital vatandaşlığı teşvik etmek.
- Kimlik hırsızlığı, veri ihlalleri ve fikri mülkiyetin kötüye kullanımı gibi etik dışı veya yasa dışı çevrim içi eylemleri tanıma becerisi kazandırmak ve bu eylemlerin sonuçlarını anlamak.
- Katılımcıların çevrim içi etkileşimleri eleştirel olarak değerlendirme, fikri mülkiyete saygı gösterme ve gizlilik standartlarına uyma gibi proaktif stratejiler benimseyerek güvenli ve etik bir çevrim içi varlık sürdürmelerini teşvik etmek.

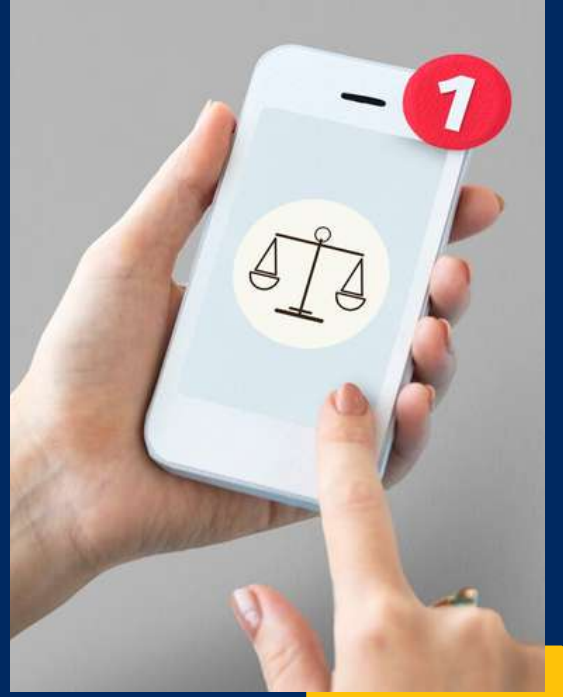
Temel Mesaj(lar):

- Etik ve yasal çevrim içi davranışlar, herkes için güvenli ve saygılı bir dijital ortam inşa etmenin temelidir.
- Dijital hak ve sorumlulukları tanımak ve saygı göstermek, çatışmaları ve yasal sorunları önlemeye yardımcı olurken güven ve iş birliğini de geliştirir.

DERSİN TÜRÜ:

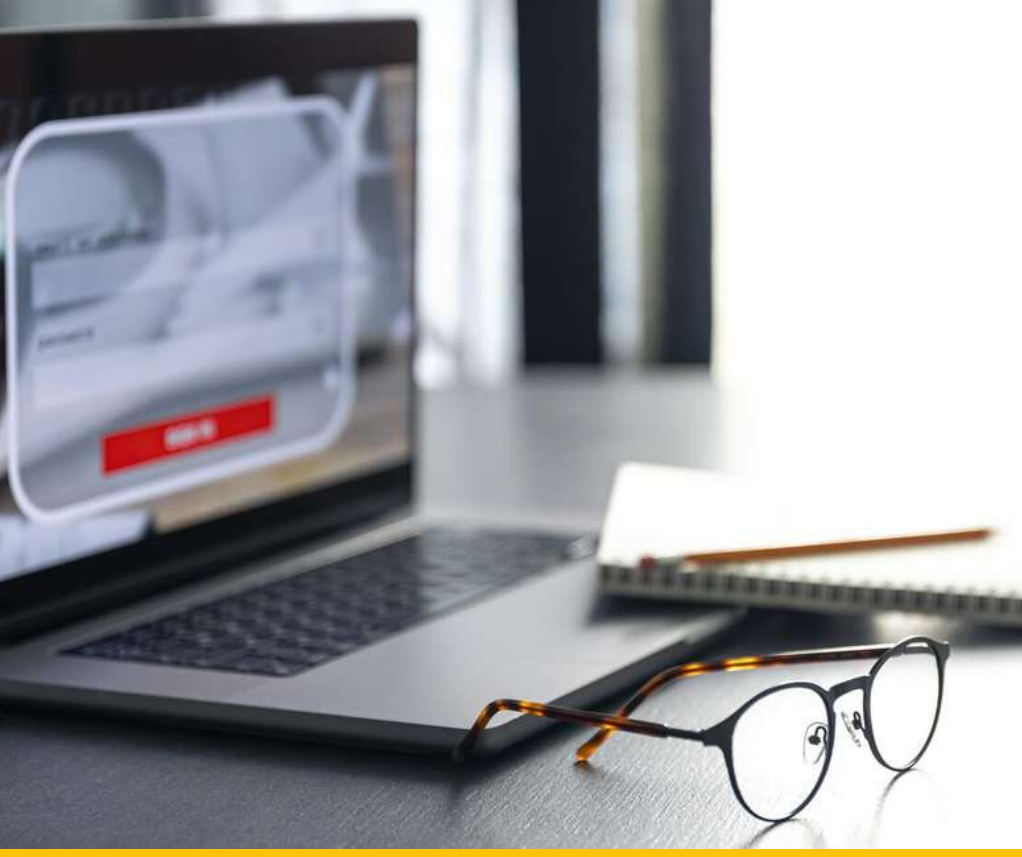

Derse Genel Bakış

Dijital dünya, günlük yaşamımızın ayrılmaz bir parçasıdır ve hem fırsatlar hem de zorluklar sunar. Bu ders, çevrim içi davranışları yöneten yasa ve etik ilkeleri anlamamanın önemini vurgular. Gerçek yaşamdan senaryolar ve pratik stratejiler aracılığıyla, riskleri nasıl tanıyacağınızı, sorumluluklarınızı nasıl yerine getireceğinizi ve saygılı ve güvenli bir çevrim içi ortam nasıl oluşturulacağını öğreneceksiniz. Etkileşimli etkinlikler ve düşünmeye teşvik eden yansımalar sayesinde, dijital ortamda bilinçli ve etik seçimler yapmanızı sağlayacak becerileri geliştireceksiniz.

Atölye çalışması 4 adımdan oluşmaktadır:

- 1: Dijital etik ve yasal farkındalık (10 dakika)
- 2: Etik ikilemleri ve yasal riskleri tanıma (10 dakika)
- 3: Etik ve yasal çevrim içi davranış stratejileri (10 dakika)
- 4: Vaka paylaşımı ve eylem planlama (10 dakika)

1 Adım

Dijital etik ve yasal farkındalık

Bu adımda, çevrim içi etik davranış ilkelerini ve dijital dünyada yasal sorumlulukları anlamamanın önemini inceleyeceğiz. Bu temel, çevrim içi ortamda bilinçli ve sorumlu seçimler yapmanıza yardımcı olacaktır.

“İnternet Etiği” adlı videoyu dikkatle izleyin. Bu video, dijital etik ile ilgili temel kavramları tanıtır; çevrim içi seçimlerimizin ve eylemlerimizin yalnızca kendimizi değil, başkalarını da nasıl etkileyebileceğini açıklar. Verilen örneklerle özellikle dikkat edin ve bunların kendi dijital davranışlarınızla nasıl ilişkilendirilebileceğini düşünün.

Videoyu izlerken odaklanabilmeniz için, sessiz ve dikkat dağıtıcı unsurlardan arınmış bir ortamda bulunmaya özen gösterin.

1 Adım

Dijital etik ve yasal farkındalık

İzlerken aşağıdaki konularla ilgili kısa notlar alın:

- Videoda verilen dijital etik tanımı
- Tartışılan etik ikilemlere veya zorluklara dair belirli örnekler
- Kendi çevrim içi deneyimlerinize örtüşen herhangi bir an

Videodaki fikirlerin, çevrim içi alışkanlıklarınız ve kararlarınızla nasıl örtüştüğünü düşünün. Davranışlarınızı geliştirmeniz veya uyarlamanız gereken alanları değerlendirin. Zaman ayırın ve derinlemesine düşünün.

Bir sonraki etkinlikte düşüncelerinizi ve yansımalarınızı arkadaşlarınızla tartışmaya hazır olun.

Videoda sizi düşündüren veya fikir ayrılığına neden olan bir şey olursa, bunu not alın ve tartışma sırasında gündeme getirin.

2 Adım

Etik ikilemleri ve yasal riskleri tanımak

Etik ikilemler ve yasal riskler, yalnızca neyin etkili olduğu değil, aynı zamanda neyin doğru ve yasal olduğuyla ilgili kararların verilmesi gereken durumlardır. Bu anları fark etmek, çevrim içi ortamda bilinçli ve sorumlu seçimler yapmanın ilk adımıdır. Etik ikilemler, genellikle değerler çatışmasını içerirken, yasal riskler, eylemlerin yasa veya kuralları ihlal etme potansiyeli taşıdığı durumlarda ortaya çıkar.

Örneğin:

- Başkasına ait bir fotoğrafı izinsiz paylaşmak, zararsız gibi görünse de, hem etik (mahremiyete saygı) hem de yasal (telif hakkı ihlali) açıdan sorun teşkil eder.
- Doğruluğu teyit edilmemiş bir mesajı iletme, etik bir ihlal olan yanıltıcı bilgi yayma anlamına gelebilir ve bu durum iftira gibi yasal sonuçlara yol açabilir.

2 Adım

Etik ikilemleri ve yasal riskleri tanımak

Şimdi aşağıdaki senaryoyu okuyun:

Bir arkadaşınız size internette bulduğu komik bir mem gönderiyor ve siz de bunu sosyal medya hesabınızda paylaşmak istiyorsunuz. Ancak, mem’de telif hakkıyla korunan bir görsel yer alıyor ve metin bazı insan gruplarını rahatsız edebilecek nitelikte olabilir.

- Bu durumda etik ve yasal açıdan hangi hususlar göz önünde bulundurulmalıdır?
- Sorumlu bir karar ne olurdu?

Düşüncelerinizi kısaca yazın.

Bu görevi tamamladıktan sonra kendi çevrim içi deneyimlerinizi gözden geçirin:

- Daha önce bir eylemin etik veya yasal olup olmadığından emin olamadığınız bir durumla karşılaştınız mı?
- Ne yapacağınıza nasıl karar verdiniz?

2 Adım

Etik ikilemleri ve yasal riskleri tanımak

Kendi deneyiminizden bir örnek yazın ya da etik ikilemleri veya yasal riskleri fark etmenin önemli olacağı hayali bir örnek oluşturun.

Örneğinizi ikili ya da küçük gruplar halinde paylaşın ve aşağıdaki soruları tartışın:

- Bu durumu bir etik ikilem veya yasal risk haline getiren neydi?
- Bu durumu ele almanın en iyi yolu ne olurdu?
- Etik veya yasalar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak yardımcı olur muydu?

2 Adım

Etik ikilemleri ve yasal riskleri tanımak

Etik ikilemleri ve yasal riskleri fark etmek şunları gerektirir:

1. **Farkındalık:** Eylemlerinizin başkalarını nasıl etkileyebileceğinin bilincinde olun.
2. **Bilgi:** Çevrim içi davranışlarla ilgili temel yasalara ve etik ilkelere dair bilgi sahibi olun (örneğin, telif hakkı yasaları, gizlilik hakları).
3. **Eleştirel düşünme:** Hareket etmeden önce durup durumu değerlendirin. Kendinize şu soruyu sorun: “Bu adil, saygılı ve yasal mı?”

Bu adımları aktif olarak uygulayarak, zorlu durumlarda güvenle ve dürüstlikle hareket edebilirsiniz.

3 Adım

Etik ve yasal çevrimiçi davranış stratejileri

Çevrim içi ortamda etik ve yasal davranmak, dijital alanları yöneten yasalara uymanın yanı sıra, paylaşılan ahlaki ilkelere bağlı kalmayı gerektirir. Etik çevrim içi davranış; saygı, dürüstlük ve sorumluluğu teşvik ederken, yasal davranış; telif hakkı yasaları, veri koruma düzenlemeleri ve siber zorbalık karşıtı politikalar gibi kurallara uymamızı sağlar.

Strateji örnekleri şunlardır:

- Gizliliğe saygı göstermek: Başkalarının kişisel bilgilerini izinleri olmadan paylaşmaktan veya erişmekten kaçının.
- İntihalden kaçınmak: Her zaman kaynakları belirtin ve başkalarının çalışmalarını kendinize aitmiş gibi göstermeyin.
- Bilgili olmak: Yasalardan ve platform politikalarından haberdar olun; böylece kazara yapılan ihlallerin önüne geçin.
- Usulsüz davranışları bildirmek: Çevrim içi taciz ya da telif hakkı ihlali gibi etik dışı veya yasa dışı davranışlarla karşılaştığınızda harekete geçin.

3 Adım

Etik ve yasal çevrimiçi davranış stratejileri

Aşağıdaki senaryolardan birini okuyun ve etik ve yasal stratejileri nasıl uygulayabileceğinizi düşünün:

Senaryo A: Okul için bir sunum hazırlıyorsunuz ve çevrim içi olarak harika bir bilgi grafiği buluyorsunuz. Ancak hiçbir kaynak belirtimi veya telif hakkı notu bulunmuyor.

Senaryo B: Bir sınıf arkadaşınızın başka bir öğrencinin fotoğrafının altına kaba yorumlar yaptığını sosyal medyada fark ediyorsunuz.

Senaryo C: Göz attığınız bir şirketin web sitesi, konumunuzu takip etmek için izin isteyen bir açılır pencere gönderiyor.

Seçtiğiniz senaryo için şu soruları düşünün:

- Etik sorun nedir?
- Yasal sonuçları nelerdir?
- Bu durumu ele almak için hangi stratejiyi kullanırdınız?

Düşüncelerinizi kısaca not alın.

3 Adım

Etik ve yasal çevrimiçi davranış stratejileri

Yaptığınız analiz doğrultusunda, etik ve yasal davranışı sağlamak için hangi adımları atacağınızı belirleyin. Örneğin:

Senaryo A: Bilgi grafiğinin yaratıcısıyla iletişime geçerek izin alın veya uygun kaynak gösterimiyle kendi versiyonunuzu oluşturun.

Senaryo B: Zararlı yorumları platforma bildirin ya da hedef alınan kişiye destek verin.

Senaryo C: Konum izni vermenin gerçekten gerekli olup olmadığını değerlendirin ve web sitesinin gizlilik politikasını gözden geçirin.

Seçtiğiniz senaryo ve çözümünüzü 2-3 kişilik gruplar halinde tartışın. Aynı durumu başkalarının nasıl ele alacağını karşılaştırın ve alternatif stratejileri keşfedin.

Öne çıkanlar ve eylem planlaması

Artık kendi çevrim içi davranışlarınıza odaklanma ve etik ile yasal uygulamalarınızı geliştirmek için basit bir eylem planı oluşturma zamanı. Kişisel alışkanlıklar üzerine düşünmek, olumlu değişim için ilk adımdır.

1. Dijital davranışlarınızı düşünmek için bir dakikanızı ayırın. Geliştirebileceğinizi düşündüğünüz belirli bir davranış veya alışkanlığı seçin (örneğin, doğrulanmamış içerik paylaşmak, kaynak göstermemek, gizlilik ayarlarını dikkate almamak).
2. Bu alışkanlığı geliştirmek için iki cümleyi geçmeyecek şekilde bir SMART eylem planı yazın (bir sonraki sayfada verilen şablonu kullanın).
 - **Spesifik:** Tam olarak ne yapacaksınız?
 - **Ölçülebilir:** Başarıyı nasıl ölçeceksiniz?
 - **Ulaşılabilir:** Gerçekçi şekilde başarabilir misiniz?
 - **İlgili:** Bu neden önemli?
 - **Zamanlı:** Ne zaman başlayacaksınız?

Örnek:

“Bu hafta sonuna kadar tüm sosyal medya hesaplarımın gizlilik ayarlarını gözden geçirip, verilerimi korumak için gerekli düzenlemeleri yapacağım.”

3. Bir eş ya da grupta planınızı paylaşın. Birbirinize başarı için cesaret verin ve önerilerde bulunun.

4 Adım

Öne çıkanlar ve eylem planlaması

SEÇTİĞİNİZ DİJİTAL DAVRANIŞINIZ:

.....
.....

S

M

A

R

T

Temel Çıkarım Özeti

- Etik ve yasal çevrim içi davranış, güven inşa etmek, kişisel verileri korumak ve saygılı bir dijital ortam oluşturmak için gereklidir.
- Farkındalık ve bilinçli hareket etmek, çevrim içi etkileşimlerinizde etik ikilemleri ve yasal riskleri fark etmenin ilk adımlarıdır.
- İzin istemek, kaynak göstermek veya uygunsuz davranışları bildirmek gibi küçük eylemler, etik ve yasal çevrim içi davranışların sağlanmasında büyük fark yaratır. Bu stratejileri tutarlı şekilde uygulamak, dijital dünyada saygı ve kurallara uyum kültürünü güçlendirir.

Gençlik çalışanları, eğitimciler ve öğretmenlere yönelik yönergeler

Hedef:

Bu ders, katılımcıların çevrim içi etkileşimlerinde karşılaşılabilecekleri etik zorlukları ve yasal riskleri tanımlamalarına yardımcı olmak üzere tasarlanmıştır. Dersin odak noktası, dijital ortamda sorumlu ve yasalara uygun davranışı teşvik edecek pratik stratejiler sunmaktır. Etkileşimli tartışmalar, kişisel yansımalar ve odaklı etkinlikler aracılığıyla katılımcılar, çevrim içi alışkanlıklarını değerlendirme, değişim gereken alanları fark etme ve saygılı ve yasalara uygun bir çevrim içi varlık oluşturmak için anlamlı planlar geliştirme becerileri kazanacaklardır.

Gerekli Materyaller:

- Önerilen videoyu izlemek ve diğer çevrim içi kaynaklara erişmek için internet bağlantılı dijital cihaz
- Projektör ve hoparlör
- Not defterleri veya boş kâğıtlar
- Kalemler
- Grup yanıtlarını göstermek, tartışılan stratejileri listelemek ve ana noktaları özetlemek için flip chart (büyük kâğıt pano) veya beyaz tahta ve kalemler
- Eylem planı oluşturma etkinliği için basılı şablonlar

1 Adım: Dijital Etik ve Yasal Farkındalık (10 dakika)

1. Bu etkinliği yürütmek için, amacın dijital etik kavramını keşfetmek ve çevrim içi eylemlerin bireyler ve başkaları üzerindeki etkisini düşünmek olduğunu açıklayarak başlayın. “İnternet Etiği” videosunu izlemeye hazır olun ve öğrencilerin sessiz, dikkat dağıtıcı unsurlardan uzak bir ortamda oturduğundan emin olun.
2. Katılımcılara not almak için defter veya boş kâğıt verin ve videodaki ana noktalara odaklanmanın önemini vurgulayın.
3. Öğrencilerden dijital etiğin tanımını, etik ikilemlere dair örnekleri ve kendi çevrim içi deneyimleriyle örtüşen anları not almalarını isteyin. Bu fikirlerin kendi davranışlarıyla nasıl ilişkili olduğunu düşünmelerini ve geliştirmeleri gereken alanları belirlemelerini teşvik edin.
4. Videodan sonra öğrencilere notlarını gözden geçirmeleri, düşünmeleri ve tartışma için soru veya içgörü hazırlamaları için birkaç dakika verin.
5. Katılımcılardan düşüncelerini toparlamalarını ve grupla paylaşmaya hazır olmalarını isteyerek bir sonraki etkinliğe geçiş yapın. Videodaki rneklerle kendi alışkanlıkları ve kararları arasında bağlantı kurmalarını hatırlatın.
6. Tüm süreç boyunca açık ve düşünceli katılımı teşvik eden destekleyici bir ortam oluşturun.

Adım 2: Etik İkilemleri ve Yasal Riskleri Tanıma (10 dakika)

1. Etkinliğin amacını açıklayarak başlayın: Katılımcıların dijital etkileşimlerde karşılaşılabilecekleri etik ikilemleri ve yasal riskleri tanımalarına ve değerlendirmelerine yardımcı olmak. Çevrim içi eylemlerin etik ve yasal sonuçları olabileceğini anlamanın önemini vurgulayın.
2. Ardından senaryoyu sunun: Telif hakkıyla korunan bir görsel ve potansiyel olarak saldırgan bir metin içeren bir meme. Katılımcılardan bu durumu değerlendirmelerini, içerdiği etik ve yasal hususları yazmalarını ve sorumlu bir kararın nasıl görüneceğini düşünmelerini isteyin.
3. Daha sonra katılımcılardan kendi yaşamlarından benzer bir durumu hatırlamalarını ya da varsayımsal bir örnek hayal etmelerini isteyin. Durumu kısaca tanımlayıp, neden etik bir ikilem veya yasal risk oluşturduğuna ve bu durumu nasıl yönettiklerine ya da daha iyi nasıl yönetebileceklerine odaklanmalarını söyleyin.
4. Katılımcıları küçük gruplara ayırarak örneklerini paylaşmalarını sağlayın. Bu örnekler üzerinden, durumu sorunlu yapan unsurları, sorumlu bir şekilde nasıl ele alınabileceğini ve etik ya da hukuki bilgi eksikliğinin çözüm sürecini nasıl etkileyebileceğini tartışmalarını teşvik edin.
5. Etkinliği şu temel becerileri yeniden vurgulayarak sonlandırın: çevrim içi eylemlerin etkilerinin farkında olmak, temel yasal düzenlemeleri ve etik ilkeleri bilmek ve harekete geçmeden önce kararları eleştirel bir bakışla değerlendirebilmek. Katılımcılara, bu adımların zorlu durumlarda daha güvenli ve tutarlı hareket etmelerine yardımcı olacağını hatırlatın.

Adım 3: Etik ve Yasal Çevrim İçi Davranış Stratejileri (10 dakika)

1. Bu etkinliğin amacının, katılımcılara yaygın çevrim içi sorunlarla sorumlu şekilde başa çıkmak için pratik stratejiler kazandırmak olduğunu açıklayın. Etik davranışın saygı ve sorumluluk duygusunu pekiştirdiğini, yasal uyumun ise telif hakları ve veri koruma düzenlemeleri gibi kurallara bağlı kalmayı sağladığını vurgulayın.
2. Etkinlik sırasında dikkate alınması gereken dört temel stratejiyi katılımcılara sunun: gizliliğe saygı göstermek, intihalden kaçınmak, yasa ve politikalar hakkında bilgi sahibi olmak ve kötüye kullanımı bildirmek. Bu stratejileri açıklamak için şu gibi örnekler verin: bir başkasının bilgilerini paylaşmadan önce izin almak, bir sunumda kaynakları doğru şekilde belirtmek.
3. Ardından, katılımcıların seçebileceği üç senaryoyu sunun:
 - **Senaryo A:** Kaynağı belirtilmemiş bir infografiği okul sunumunda kullanmak.
 - **Senaryo B:** Sosyal medyada bir öğrencinin fotoğrafının altına yazılan kırıcı yorumlara müdahale etmek.
 - **Senaryo C:** Bir şirketin web sitesi konum bilgisi izni istediğinde bu izni verip vermemeye karar vermek.
4. Katılımcılardan bir senaryo seçmelerini ve bu durumun etik boyutu, olası yasal sonuçları ve sorunu çözmek için kullanacakları stratejiler üzerine düşünmelerini isteyin. Sorumlu bir davranış sergilemek için atacakları adımları yazmalarını teşvik edin.
5. Daha sonra katılımcıları 2-3 kişilik küçük gruplara ayırın. Her birinden seçtikleri senaryoyu paylaşmalarını, bu durumu nasıl ele alacaklarını tartışmalarını ve stratejilerini karşılaştırmalarını isteyin. Farklı çözüm yollarını da keşfetmelerini ve bu yaklaşımların güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirmelerini teşvik edin.
6. Etkinliği, etik ve yasal stratejilerin dijital ortamlarda güven, güvenlik ve yasal uyumu sağlamak açısından hayati önem taşıdığını vurgulayarak sonlandırın.

Adım 4: Öne Çıkanlar ve Eylem Planlaması (10 dakika)

1. Bu etkinliğin, kişisel çevrim içi alışkanlıklar üzerine düşünmeye ve bunları geliştirmek için uygulanabilir planlar oluşturmaya odaklandığını açıklayarak başlayın. Her katılımcıya SMART analiz şablonunu dağıtın ve bu şablonun eylem planlarını yapılandırmaya nasıl yardımcı olduğunu kısaca açıklayın.
2. Katılımcılardan, geliştirmek istedikleri belirli bir dijital davranışı (örneğin, içerik paylaşmadan önce doğrulama yapmak veya gizlilik ayarlarını güncellemek) belirlemeleri için bir dakika ayırmalarını isteyin. Ardından, planlarının özgül (Specific), ölçülebilir (Measurable), ulaşılabilir (Achievable), ilgili (Relevant) ve zamana bağlı (Time-bound) olmasını sağlayarak SMART şablonunu doldurmalarını yönlendirin. Netlik sağlamak için bir örnek sunun: “Bu hafta sonuna kadar sosyal medya gizlilik ayarlarımı gözden geçirip güncelleyeceğim.”
3. Son olarak, katılımcılardan planlarını bir eşle ya da küçük bir grupta paylaşmalarını ve karşılıklı teşvik edici, yapıcı geri bildirimlerde bulunmalarını isteyin.
4. Etkinliği, küçük ama tutarlı değişikliklerin dijital davranışlarda anlamlı gelişmelere yol açabileceğini hatırlatarak tamamlayın.

Temel Mesajlar:

Katılımcılara, etik ve yasal farkındalığın dijital dünyada sorumlu bir şekilde yol alabilmek için gerekli olduğunu kavratın. Gizlilik ihlalleri ya da telif hakkı ihlalleri gibi riskleri belirleme ve içerik kaynaklarını doğrulama, içerikleri doğru şekilde atfetme ve kişisel verileri koruma gibi stratejileri benimsemenin önemini vurgulayın. Gizlilik ayarlarını düzenlemek ya da paylaşılan içeriğin yasal olup olmadığını değerlendirmek gibi pratik adımlar atmalarını teşvik edin. Bu fikirleri takip eden tartışmalar ve etkinlikler yoluyla pekiştirerek katılımcıların bilgili, etik ve yasal çevrim içi davranışlara bağlı kalmalarını sağlayın.

Takip ve Evde Yapılacak Etkinlikler:

Katılımcılar, sosyal medya kullanımları gibi dijital alışkanlıklarını gözden geçirmeli ve bu alışkanlıkları etik ve yasal standartlarla uyumlu hâle getirmek için iyileştirmeler yapmalıdır. İçeriklerin doğru kullanımı için Creative Commons gibi araçları ya da veri ihlallerini kontrol etmek için Have I Been Pwned gibi platformları keşfetmeleri teşvik edilmelidir. Katılımcılara, oturumdan öğrendikleri en önemli dersi belirleyip bir arkadaşına veya aile bireyine açıklayarak çevrim içi sorumlu davranış konusunda farkındalık kazandırmaları görevi verilebilir. Ayrıca, bir hafta boyunca kendi dijital davranışlarını takip ederek hangi alanlarda gelişime ihtiyaç duyduklarını analiz etmeleri önerilebilir.

Eğiticiler İçin İpuçları:

Ders içeriklerini, çevrim içi içerik paylaşımı veya yanlış bilgiyle başa çıkma gibi günlük durumlarla ilişkilendirerek ilgi çekici ve anlamlı hâle getirin. Açık tartışmaları teşvik edin ve etik ve yasal zorlukları açıklamak için net ve uygulanabilir örnekler sunun. Karmaşık fikirleri daha anlaşılır kılmak için infografikler, ekran görüntüleri veya videolar gibi araçlardan yararlanın. Katılımcıların hemen uygulayabileceği küçük ama etkili adımlara odaklanın (örneğin: uygulama izinlerini gözden geçirmek veya güvenli şifreler kullanmak). Bu alışkanlıkların sürekliliğini sağlamak için takip eden etkinliklerle bu uygulamaları pekiştirin ve çevrim içi sorumlu davranışların kalıcı hâle gelmesini destekleyin.

Araçlar

Eğitimde Ortak Sağduyu Dijital Vatandaşlık Müfredatı

Bu müfredat, öğrencilere etik çevrimiçi davranış, gizlilik, telif hakkı ve dijital görgü kuralları konusunda eğitim vermek için ücretsiz, kapsamlı kaynaklar sunar. Sorumlu internet kullanımını ve yasal farkındalığı teşvik etmek için farklı yaş gruplarına göre uyarlanmış etkileşimli dersler, videolar ve değerlendirmeler içerir.

www.commonsense.org

Have I Been Pwned (HIBP)

'--have
i been
pwned?

Bireylerin e-posta veya telefon numarasının bir veri ihlaline karışıp karışmadığını kontrol etmesine yönelik bir araçtır. Veri güvenliği ve gizliliği konusunda farkındalığı artırarak etik çevrimiçi uygulamaları teşvik eder ve kullanıcıların dijital alanlarda kişisel bilgileri koruma ve yasal standartlara uymanın önemini anlamalarına yardımcı olur.

haveibeenpwned.com

Kaynakça

- Cohen, C. (2023, September 11). Becoming a Good Digital Citizen: Navigating the Online World Ethically. Retrieved from <https://www.cyberwise.org/post/becoming-a-good-digital-citizen-navigating-the-online-world-ethically>
- Digital Citizenship Curriculum. (n.d.). Common Sense Education. Retrieved from <https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/curriculum>
- Have I Been Pwned. (n.d.). Retrieved from <https://haveibeenpwned.com>
- Lcom Team. (2024, October 1). 10 Principles of Respectful and Courteous Online Behavior: A Comprehensive Guide for Educators. Retrieved from <https://www.learning.com/blog/principles-online-behavior>
- Olwan, S. (2024, June 23). Rights and Responsibilities of Digital Citizens: Online Etiquette and Law. Retrieved from <https://learningmole.com/rights-and-responsibilities-of-digital-citizens>
- Rowe, T. (2018, October 15). Internet Ethics. [Video]. YouTube. <https://youtu.be/8LBKUmmzR7s?si=1tEEm7zYm0RZuthK>
- Santhosh, T. & Thiyagu, K. (2024). Fostering responsible behavior online - relevance of cyber ethics education. Malaysian Online Journal of Educational Technology, 12(1), 32-38. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1416601.pdf>

SINAV

1. Aşağıdakilerden hangisi etik çevrim içi davranışa bir örnektir?

- A. Birinin fotoğrafını paylaşmadan önce izin isteyerek mahremiyetine saygı göstermek
- B. Bir makaleyi kaynak göstermeden kopyalayıp yapıştırmak
- C. Kullandığınız bir platformda siber zorbalık bildirimlerini görmezden gelmek
- D. Para tasarrufu yapmak için lisanssız yazılım kullanmak

2. Çevrim içi eylemlerinizin yasal riskler taşıyabileceğine dair bir işaret nedir?

- A. Creative Commons lisansına tabi içeriği paylaşmak
- B. Telif hakkıyla korunan müzik veya filmleri izinsiz indirmek
- C. Doğrulanmış bir meslektaşınıza birkaç profesyonel e-posta göndermek
- D. Çevrim içi etkinliklerinizi güvence altına almak için VPN kullanmak

3. Çevrim içi etik karar alma sürecini en iyi destekleyen strateji hangisidir?

- A. Bir eylemin başkalarının haklarına ve mahremiyetine saygılı olup olmadığını değerlendirmek için durup düşünmek
- B. Kaynağı ne olursa olsun viral olan içeriği her zaman paylaşmak
- C. Arkadaşlar tarafından paylaşılan her içeriği doğru kabul etmemek
- D. Platform kurallarına uymak yerine her zaman kolaylığı önceliklendirmek

SINAV

4. Aşağıdaki eylemlerden hangisi etik ve yasal çevrim içi davranışlara en uygun olanıdır?

- A. Bir arkadaşınızın özel bilgilerini önceden izin almadan bir grup sohbetinde paylaşmak
- B. İlgi çekmek amacıyla sosyal medyada doğruluğu kanıtlanmamış bilgi paylaşmak
- C. Tüm paylaşımların en fazla kişiye görünmesi için gizlilik ayarlarını devre dışı bırakmak
- D. Bir projede lisanslı görseller kullanmak ve kaynağını belirtmek

5. Hem etik hem de yasal çevrim içi davranışları sürdürmenize yardımcı olacak alışkanlık hangisidir?

- A. İçeriğin kaynağını kontrol etmeden yeniden paylaşmak
- B. Gizlilik ayarlarını düzenli olarak gözden geçirmek ve gerektiğinde güncellemek
- C. Hesaplarınızdan yapılan paylaşımlar için sorumluluk almaktan kaçınmak
- D. İnternetteki tüm bilgilerin kısıtlama olmadan kullanılabileceğini varsaymak

Cevaplar

Soru 1: A

Soru 2: B

Soru 3: C

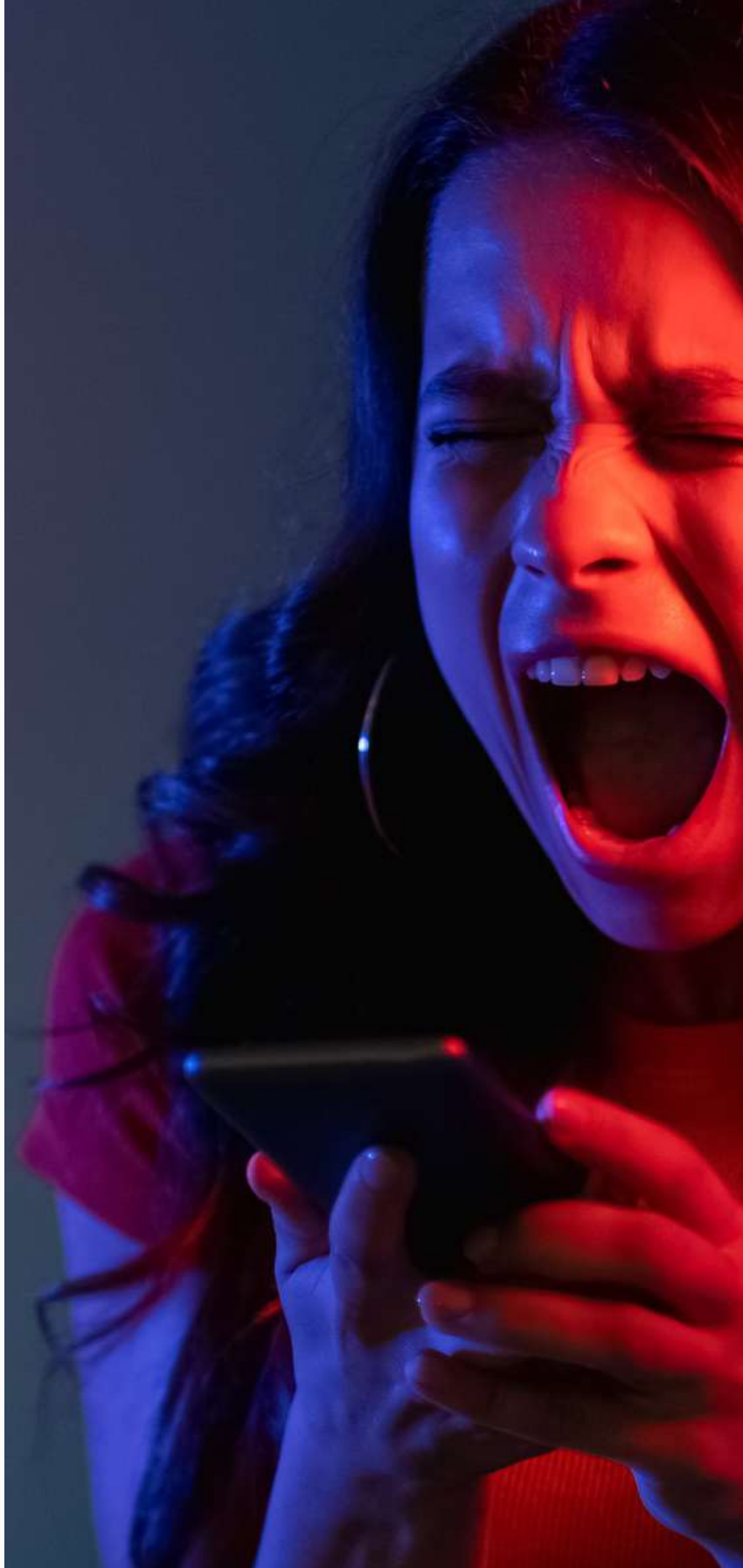
Soru 4: D

Soru 5: B

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği Tarafından Finanse Edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve görüşler yalnızca yazar(lar) ın görüşleridir ve Avrupa Birliği veya Avrupa Araştırma Yürütme Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaması gerekmez. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bunlardan sorumlu tutulamaz.